

EU nieuwsbrief 2019–2020 | 2

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

- **Pensioenen | 2**
- **Solvency II | 4**
- **Kapitaalmarktenunie | 7**
- **De Europese Green Deal en de herziening van de richtlijn niet-financiële rapportage | 10**

Pensioenen

De deadline voor de omzetting van de IORP II-richtlijn in nationaal recht was 13 januari 2019. 16 van de 28 lidstaten, waaronder Nederland, hebben volledige omzettingsmaatregelen [medegedeeld](#) aan de Europese Commissie.

Het ['2019 Institutions for Occupational Retirement Provision \(IORPs\) Stress Test Report'](#) van EIOPA verscheen op 17 december 2019. Uit het rapport blijkt dat de vermogenspositie van de Nederlandse pensioensector kwetsbaar is voor schokken op de financiële markten. Toepassing van een zeer negatief stressscenario, waarin aandelenkoersen fors dalen en de verschillen tussen de koop- en verkoopprijs van aandelen fors stijgen, laat zien dat de doorwerking op de Nederlandse economie via de pensioenfondsen vele jaren voelbaar blijft. Anders dan in voorgaande EIOPA-stresstests zijn deze keer de deelnemende pensioenfondsen bekendgemaakt. Voor Nederland waren dat ABP, PFZW, PME, PMT, Bouw, Detailhandel en ABN AMRO. Voor het eerst omvatte de stresstest voor aanvullende pensioenen ook een beoordeling van de blootstellingen op het gebied van milieu, maatschappij en overheid. De bereidheid van aanvullende pensioenfondsen om deze duurzaamheidsfactoren te integreren varieert sterk in Europa en lijkt verband te houden met de ontwikkeling van nationale wetgevende kaders op dit gebied, aldus EIOPA. De volgende stresstest van de Europese sector voor aanvullende pensioenen, staat gepland voor 2022. Voor meer informatie zie de website van [EIOPA](#) en een [factsheet](#) over de stress test.

[Verordening \(EU\) 2019/1238](#) van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake een pan-Europees persoonlijk pensioenproduct (PEPP), is in werking getreden. De

Europese Commissie werkt momenteel samen met EIOPA aan een aantal gedelegeerde en uitvoeringshandelingen voor de effectieve uitvoering van de PEPP-verordening. Op 2 december 2019 startte EIOPA een [openbare raadpleging](#) over haar aanpak van de gedelegeerde en uitvoeringshandelingen, zoals opgelegd door de verordening. Deze raadpleging is op 2 maart 2020 gesloten.

Op 20 februari 2020 heeft EIOPA een tweede [openbare PEPP raadpleging](#) over [de implementatie van technische normen voor toezichtrapportage en samenwerking](#) uitgebracht. Deze sluit op 24 mei 2020. EIOPA moet medio augustus 2020 haar ontwerpen aan de Commissie voorleggen. De verordening stelt overigens dat pensioenfondsen alleen PEPP's mogen aanbieden, als de nationale wetgeving toestaat dat ze derde pijlerproducten in het algemeen mogen aanbieden. In Nederland is dit niet het geval en kunnen alleen verzekeraars PEPP's aanbieden. De eerste PEPP's komen in 2021 op de markt. Zie voor achtergrondinformatie het [factsheet](#) van de Europese Commissie over PEPP's.

Het [eindverslag](#) met beleidsaanbevelingen van [The High-Level Group on Pensions](#) is verschenen in december 2019. Deze groep was belast met het opstellen van onafhankelijk beleidsadvies aan de Europese Instellingen, de lidstaten en overige stakeholders. Op 22 januari 2020 hebben het [Comité voor sociale bescherming](#) en het [Comité voor economisch beleid](#) het Joint Paper on Pensions 2019 gepubliceerd. Dit rapport geeft een holistische kijk op de pensioenstelsels van de EU-lidstaten.

Solvency II

In de context van de herzieningen van de verordeningen die de Europese toezichthoudende Autoriteiten ([European Supervisory Authorities](#) or ESAs) opzetten, is er ook aan de Solvency II-richtlijn gesleuteld. Dit gebeurde met name op de gebieden interne modellen en grensoverschrijdende verzekeringsactiviteiten en er zijn aanpassingen aan de landencomponent van de volatiliteitsaanpassing ingevoegd. Deze [wijzigingen](#) aan de Solvency II-richtlijn, en de rest van het ESAs herzieningspakket, zijn op 27 december 2019 in het Publicatieblad van de EU verschenen.

Met betrekking tot de grensoverschrijdende activiteiten voorziet de richtlijn in een intensivering van de gegevensuitwisseling en de samenwerking tussen de toezichthoudende autoriteiten en EIOPA. Daartoe krijgt EIOPA de bevoegdheid om samenwerkingsplatformen op te zetten, vooral bij aanzienlijke grensoverschrijdende verzekeringsactiviteit of in een crisissituatie. De wijzigingen stellen de voorwaarden waaronder samenwerkingsplatformen kunnen worden opgezet vast evenals de kennisgevingsvereisten. Wat precies een 'aanzienlijke niveau van de grensoverschrijdende verzekeringsactiviteit' is, zal worden beoordeeld op basis van de verhouding tussen de jaarlijkse geschreven bruto geboekte premies in de lidstaat van ontvangst in het kader van het vrij verrichten van diensten en de totale jaarlijkse bruto geboekte premies van de verzekeringsonderneming. De laatste jaren zijn door EIOPA opgezette samenwerkingsplatformen een doeltreffend instrument gebleken voor nauwere en tijdige samenwerking tussen toezichthoudende autoriteiten, en bijgevolg voor een betere bescherming van de consument. Deze oplossing wordt nu bestendigd en krijgt een wettelijk kader. In het bijzonder wanneer een verzekeraar in financiële moeilijkheden dreigt te belanden ten

nadele van de verzekeringnemers en van derden, moet EIOPA samenwerkingsplatformen opzetten en coördineren. Vergunnings-, toezichts- en handhavingsbeslissingen zijn en blijven evenwel een bevoegdheid van de toezichthoudende autoriteit van de lidstaat van herkomst.

De [consultatie](#) die EIOPA uitschreef over haar voorstel van advies voor de herziening van de Solvency II-richtlijn is afgelopen. Het technisch advies moet uiterlijk 30 juni 2020 aan de Commissie worden voorgelegd samen met een holistische impactstudie, waar op dit moment een [technische studie naar wordt gedaan](#).

De Commissie heeft op 29 januari 2020 een [conferentie](#) gehouden over de 2020 Solvency II-evaluatie. De deelnemers aan de verschillende panels waren het erover eens dat het Solvency II-raamwerk een sterk systeem is en dat de voordelen, sinds de start in 2016, veel groter zijn dan enkele negatieve gevolgen. Onder de belangrijkste thema's die gedurende de dag naar voren kwamen, werden oproepen gehoord om te zorgen voor een grotere toepassing van de evenredigheid, met name als het gaat om rapportage. Bovendien merkte verschillende panelleden op dat er een groeiend inzicht is dat de risico's van langetermijninvesteringen verschillen van wat Solvency II momenteel veronderstelt en dat kapitaal wordt gekalibreerd boven wat door de risico's wordt gerechtvaardigd.

EIOPA voorzitter Bernardino onderstreepte het belang van overleg vanaf het begin met de belanghebbenden en benadrukte dat dit moet doorgaan, ook na de consultatie. Hij zag drie kansen. Ten eerste dat deze evaluatie ervoor kan zorgen dat het regime geschikt blijft voor het beoogde doel door na te denken over marktomstandigheden. Hij doelde daarmee op de vereisten omtrent het interestvoetrisico. Ten tweede denkt EIOPA na over de hoogte van de risicomarge: 'On the risk margin EIOPA is exploring to reduce the size'; het regime

kan ook worden verfijnd door de evenredigheid te waarborgen. Ten derde is er nu een mogelijkheid om een macro-prudentiële dimensie te introduceren, inclusief een minimale harmonisatie voor nationale verzekeringsgarantiestelsels.

Daarnaast onderstreepte uitvoerend vicepresident van de Europese Commissie, Valdis Dombrovskis (Let), in zijn [speech](#) de centrale rol die de verzekeringssector kan spelen bij het verstrekken van langetermijninvesteringen in groene projecten, waarmee Europa zijn klimaatdoelstellingen voor zowel 2030 als 2050 kan halen. Zo werd er onder andere opgeroepen om de bijdrage van de verzekeringssector in een goed onderbouwd milieubeleid te plaatsen. Initiatieven zoals de [openbaarmakingsvereisten](#) (informatieverschaffing over duurzaamheid) en de [taxonomie](#) stellen meer gegevens beschikbaar en kunnen een grote hulp zijn. De verplichtingen van verzekeraars tegenover polishouders staan ook bloot aan toenemende risico's van klimaatverandering. In de huidige strategie voor duurzame financiering is het doel van het vergroten van de verzekeringspenetratie voor klimaatrisico's opgenomen.

Ondertussen loopt er via EIOPA nog een [openbare raadpleging](#) tot 20 april 2020, over de voorstellen voor technische implementatiemiddelen inzake Solvency II toezichtrapportage en openbaarmaking.

Kapitaalmarktenunie

De [kapitaalmarktenunie](#) (KMU), het EU initiatief dat moet leiden tot verdieping en verdere integratie van de kapitaalmarkten van de 28 lidstaten, is bedoeld als een cruciaal middel om de financieringsbronnen van ondernemingen te diversifiëren. De EU heeft haar oorspronkelijke actieplan van 2015 bijna voltooid. De wetgevingshervormingen hebben bijgedragen tot een versterking van zowel de financieringscapaciteit van de EU als haar financiële stabiliteit. Toch belemmeren regelgeving en andere barrières nog steeds het verkeer van kapitaal en de toegang tot financiële producten en diensten in de financiële sector. In reactie hierop heeft de Europese Raad van 5 december 2019 [conclusies](#) aangenomen met doelstellingen voor een verdere verdieping van de KMU. Deze bepalen de vorm en reikwijdte van een nieuwe routekaart voor toekomstige maatregelen om de kapitaalmarkten van de EU-lidstaten verder te integreren. Ze bevatten zes hoofddoelstellingen:

- betere toegang tot financiering voor EU-bedrijven, met name kmo's/mkb's;
- wegnemen van structurele en juridische obstakels voor grotere grensoverschrijdende kapitaalstromen;
- goed geïnformeerde kleine spaarders prikkels bieden en obstakels wegnemen voor investeringen;
- de overgang naar duurzame economieën ondersteunen;
- technologische vooruitgang en digitalisering benutten;
- het mondiale concurrentievermogen versterken.

Op basis van deze overkoepelende beginselen wordt de Europese Commissie in de

Raadsconclusies verzocht een lijst van mogelijke verdere gedetailleerde maatregelen en acties te beoordelen en te onderzoeken waarmee deze doelstellingen in de praktijk kunnen worden bereikt. In reactie hierop heeft de Europese Commissie, in haar [Werkprogramma voor 2020](#), een 'Actieplan voor de kapitaalmarktenunie' opgenomen. Dit plan wordt na de zomer gepubliceerd. Het is gericht op een betere integratie van de nationale kapitaalmarkten en moet zorgen voor gelijke toegang tot investeringen en financieringsmogelijkheden voor burgers en bedrijven in de hele EU, inclusief een initiatief om de bescherming van investeringen binnen de EU te versterken.

Voortbouwend op haar doel om de oprichting van de KMU te voltooien, heeft de Europese Commissie ook een [Forum op Hoog Niveau](#) (HLF) over de KMU geformeerd. Deze expertgroep presenteerde op 20 februari 2020 haar [tussenrapport](#). Hierin staat dat het eerste KMU-actieplan van 2015 werd bekritiseerd omdat het alleen 'laaghangend fruit' aanpakte. Voor de voltooiing van de KMU is het nu essentieel om te richten op maatregelen die politiek moeilijk kunnen zijn, maar die tot tastbare resultaten zullen leiden, aldus het tussenrapport. Het HLF zal in mei 2020 in haar eindrapport een reeks beleidsaanbevelingen indienen.

Eén [voorstel](#) van de Europese Commissie met betrekking tot duurzame financiering was de afgelopen maanden nog in behandeling bij het EP en de Raad. Het betreft het [voorstel](#) voor een verordening over de totstandbrenging van een raamwerk om duurzame beleggingen te bevorderen. Dit voorstel maakt de invoering van een classificatiesysteem, 'taxonomie' mogelijk, dat toelaat te beoordelen in welke mate een bepaalde economische activiteit duurzaam is. Het voorstel is in [triloog](#) besproken en eind december werd een akkoord bereikt. De nieuwe regels worden, formeel door de Raad en het Parlement aangenomen. Het [procedurebestand](#) van het Europees Parlement bevat achtergrondinformatie.

In het kader van deze taxonomieregelgeving is de [technische expertengroep inzake duurzame financiering](#) (TEG) van de Europese Commissie gevraagd aanbevelingen te ontwikkelen voor technische screeningcriteria voor economische activiteiten die een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de beperking van klimaatverandering. Begin maart heeft de TEG haar [eindrapport](#) over taxonomie gepubliceerd. De Commissie organiseerde in het kader hiervan een [stakeholder dialoog](#).

De Europese Green Deal en de herziening van de richtlijn niet-financiële rapportage

Een van de 50 initiatieven die op 11 december 2019 werd aangekondigd in de [Mededeling van de Commissie over de Europese Green Deal](#), is de herziening van de richtlijn inzake de bekendmaking van niet-financiële informatie ([Non-financial Reporting Directive oftewel NFRD – Richtlijn 2014/95 / EU](#)). De aannname van het voorstel tot herziening staat ingepland in de kalender van de Commissie voor einde 2020.

De NFRD vereist dat grote bedrijven, waaronder banken en verzekeraars, jaarlijks informatie rapporteren over het milieu, sociale en werknemerskwesties, mensenrechten en omkoping en corruptie. Bedrijven zijn verplicht om niet-financiële overzichten voor het eerst in 2018 op te nemen in hun jaarverslag voor boekjaar 2017. De NFRD is van toepassing op ongeveer 6.000 grote bedrijven en groepen in de EU. De NFRD wijzigt de [boekhoudrichtlijn 2013/34 / EU](#). De bedoeling is dat deze informatievereiste van de NFRD ervoor zorgt dat beleggers beter worden geïnformeerd over de duurzaamheid van hun beleggingen. Het moet er ook voor zorgen dat het maatschappelijk middenveld en andere belanghebbende partijen toegang hebben tot de informatie die zij nodig hebben om bedrijven aan te spreken op beleggings- én productiegevolgen voor de samenleving en het milieu. Daarbij moet een verantwoordingstekort worden vermeden. Tegelijkertijd mag de NFRD geen buitensporige rapportageverplichtingen opleggen aan bedrijven, maar zou het bedrijven juist moeten aanmoedigen een verantwoorde bedrijfsaanpak te ontwikkelen.

Daarom heeft de Commissie toegezegd de NFRD in 2020 te herzien als onderdeel van haar strategie om de basis voor duurzame investeringen te versterken. Deze strategie is ook een

weerspiegeling van wereldwijde trends, waarbij een grote verscheidenheid aan organisaties en belanghebbenden oproepen tot een nieuwe regelgevingsaanpak voor niet-financiële rapportage.

De Commissie merkt op dat: "de niet-financiële informatiebehoeften van de investeringsgemeenschap zeer aanzienlijk en zeer snel toenemen. De vraag naar betere informatie van deelnemende bedrijven wordt deels gedreven door investeerders die de financiële risico's die voortvloeien uit de duurzaamheids crises waarmee we worden geconfronteerd, beter moeten begrijpen, en deels door de groei van financiële producten die actief proberen sociale en milieuproblemen aan te pakken. Volgens de voorlopige conclusies van een 'Fitness Check', waaraan de diensten van de Commissie de laatste hand leggen (Fitness Check van het algemene EU-kader voor openbare rapportage door bedrijven), beantwoordt de NFRD niet adequaat aan deze behoeften."

De herziening van de NFRD wordt vergezeld van een effectenbeoordelingsstudie. Daartoe heeft de Commissie onlangs de opdracht gegeven voor twee studies die aanvullende gegevens en bewijs voor de effectbeoordeling zullen opleveren. Dit zijn (1) een studie over de richtlijn niet-financiële rapportage en (2) een studie over duurzaamheidsbeoordelingen (Sustainability Ratings) en -onderzoek.

Momenteel loopt er een [openbare raadpleging](#) over de herziening tot 14 mei 2020. Naast deze openbare raadpleging worden er ook gerichte enquêtes gehouden, met focus op het MKB en op bedrijven die momenteel onder het toepassingsgebied van de NFRD vallen. Verder houdt de Commissie een openbare raadpleging over een hernieuwde strategie voor duurzame financiering, met onder andere vragen die betrekking hebben op duurzaam ondernemingsbestuur.

Opgemerkt moet worden dat de uitvoerend vicevoorzitter van de Commissie, Dombrovskis, een ambitieus doel heeft aangekondigd in zijn [toespraak](#) op 28 januari 2020 tijdens de conferentie 'Financing the transition', over de uitvoering van de Green Deal. Bij de bespreking van de NFRD zei hij: *"Niet elk detail kan – of zou – wettelijk moeten worden vastgelegd. Maar er is behoefte aan duidelijke rapportagestandaarden die bedrijven moeten toepassen. Dus vandaag kan ik u vertellen dat de Europese Commissie een proces zal ondersteunen om Europese niet-financiële rapportagenormen te ontwikkelen. Dit is in overeenstemming met de conclusies van de Raad over de Kapitaalmarktenunie eind vorig jaar. Ik zal de Europese adviesgroep voor financiële verslaglegging (EFRAG) binnenkort uitnodigen om zo snel mogelijk met de voorbereidingen voor deze normen te beginnen. De vele overlappende internationale rapportagenormen en –opstellingen verwarren bedrijven en beleggers. Ze vinden het ook duur. De EU is goed geplaatst om deze situatie aan te pakken – en leiderschap te tonen bij het bereiken van consensus voor een reeks normen die breed kunnen worden aanvaard."*

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens (ICODA European Affairs) en Lieve Lowet (Schuman European Affairs). ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureaudiensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Research afgesloten op vrijdag 6 maart 2020.

Koninklijk Actuarieel Genootschap